

DET DANSKE
SPROG- OG
LITTERATURSELSKAB

Aarhus Universitetsforlag
AARHUS UNIVERSITY PRESS

Holberg

Moralske tanker

ISBN 978 87 7184 194 7
449 sider
Pris: 199,95 kr.
Udkommer 1. marts 2018

PRESSEKONTAKT:
Det Danske Sprog- og
Litteraturselskab

Ledende redaktør:
Peter Zeeberg
tlf.: 22 26 89 09
mail: pz@dsl.dk

Direktør:
Karen Skovgaard-Petersen
tlf.: 33 13 06 60
mail: ksp@dsl.dk

Værket udgives med støtte fra
Augustinus Fonden og A.P. Møller
og Hustru Chastine Mc-Kinney
Møllers Fond til almene Formaal.

Pressemeddelelse

Moralske tanker

Holberg · Ludvig Holbergs hovedværker 1-22

Hovedredaktører: Laurids Kristian Fahl og Peter Zeeberg

Redaktion: Henrik Andersson, Finn Gredal Jensen og Camilla Zacho Larsen

Moralske tanker er Holbergs moralfilosofiske hovedværk og essaygenrens gennembrud på dansk. Det er bogen hvor den 60-årige drevne forfatter samler og formidler oplysningstidens tanker om det moralske, dvs. menneskers normer, sædvaner og indbyrdes relationer. Emnerne er mange. De breder sig over hvad man i dag ville kalde psykologi, samfundsfag, pædagogik, teologi – og moral.

I 63 essays fulde af provokationer og paradokser tager Holberg vores faste opfattelser og normer op til revision. Lever de op til sund fornuft, og tjener de overhovedet et nyttigt formål? ”Det er troligt at hvis en kokasse kostede mange penge og med besværlighed blev ført syltet fra Indien eller den nye verden, at den ville blive en hovedkonfiture på fornemme borde.” Med øjenåbnende analyser og drillende påstande udfordrer han læseren til at tænke selv.

I *Moralske tanker* som i så mange andre værker påtager Holberg sig stort set ene mand at indføre de nyeste genrer og de nyeste tanker i den dansksprogede litteratur. Og sprogligt er *Moralske tanker* noget af det eleganteste og mest gennemarbejdede Holberg har skrevet. Stilen er formfuldent retorisk, klar og medrivende.

Teksteksempel fra *Moralske tanker* I 5:

Når enhver får hvad ham lyster, så får han óg hvad som er bedst. Thi alt hvad som er godt i ens imagination, er virkelig godt, ligesom alt hvad i ens imagination er ondt, er virkelig ondt. Thi en indbildt syge er en virkelig syge. Ligesom en indbildt herlighed er en virkelig herlighed. Når én glæder sig over en blot titel, gratulerer jeg ham ikke i henseende til titlen, men til hans glæde. Ja, omend en efter indstændig ansøgning erholdt af den høje øvrighed oktroj eller bevilling at bære en porcelæns-spølkumme på hovedet i steden for hat og han inderligt glædede sig derover, ville jeg ikke tage i betænkning at ønske ham til lykke.

Originaltekst:

Naar enhver faaer hvad ham lyster, saa faaer han og hvad som er best. Thi alt hvad som er got udi eens Imagination, er virkelig got; ligesom alt hvad udi eens Imagination er ont, er virkelig ont: Thi en indbildt Syge er en virkelig Syge. Ligesom en indbildt Herlighed er en virkelig Herlighed. Naar een glæder sig over en blot Titul, gratulerer jeg ham ikke i Henseende til Titulen, men til hans Glæde: ja, om end een efter indstændig Ansøgning erholdt af den høje Øvrighed Octroy eller Bevilgning at bære en Porcellaines Spølekumme paa Hovedet i steden for Hat, og han inderligen glædede sig derover, vilde jeg ikke tage i Betænkning at ønske ham til Lykke.

”Børn må gøres til mennesker førend de bliver kristne, ligesom materien må tillaves og jævnes førend skikkelsen bliver gjort, og papiret planeres førend derpå skrives.”

Fra *Moralske tanker* I 109

Holberg · Ludvig Holbergs hovedværker 1-22:

Værket omfatter:

Komedier (i syv bind)

Danmarks riges historie (uddrag) (i tre bind)

Epistler (i fem bind)

Niels Klim

Moralske tanker

Peder Paars

Natur- og folkeretten

Skæmtedigte

Udvalgte epigrammer

Levnedsbreve

Værkerne ledsages af indledninger, omfattende ordforklaringer og oversættelser af passager på fremmedsprog.

Ludvig Holbergs Skrifter (holbergsskrifter.dk) udgives af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og Universitetet i Bergen i samarbejde.